قدس
رواق
ویژه‌فرهنگ و معارف رضوی
سال اول | ویژه نامه ۲۳۵

منبر/حجت الاسلام نخاولی
دعایی برای عبور دادن انسان از عالم دنیا ۲
تزریق دُز سوم واکسن کرونا در رواق «دارالمرحمه» آغاز شد
واکسن و زیارت ۴
تربیت دینی/میثم صداقت‌زاده
بگذاریم بچه‌ها طعم سختی را بچشند ۲
مدیر کل امور بانوان سازمان تبلیغات اسلامی:
طرح «شکوه مادری» اجرا می‌شود ۳
کوتاه‌نوشت
میهمان خانه حضرت ۲

هر زائر روایتی دارد و هر تشرف هزار حرف نگفته

قصه‌های باب‌الرضا علیه‌السلام

۴

گفت‌وگو با حسین اسدی‌زاده تهیه‌کننده و پژوهشگر سینما که طلبه هم هست

سینما و روحانیت جداشدنی نیستند

حرف زدن از برخی امور، درست یا غلط، حساسیت‌هایی را ایجاد می‌کند. سینما نیز مانند تمام رخدادهای اجتماعی و فرهنگی دیگر در مواقعی دچار چالش‌هایی در موضوع انتخابی می‌شود. «روحانیت» یکی از آن موضوعات است که باز شدن پایش به صحنه تصویر، برای برخی ملاحظاتی را به وجود می‌آورد. از این رو درباره بازنمایی روحانیت در سینما سراغ ...

۲

روایت شگفت‌انگیز شیخ صدوق از زائری مصری که هزار و ۶۰ سال پیش به مشهد آمد

۳ هزار کیلومتر پیاده‌روی برای زیارت ثامن‌الحجج علیه‌السلام

محمدحسین نیکبخت | قدیمی‌ترین زائران شناخته شده حرم امام رضا(ع) زائری از اهالی مصر بود که در میانه قرن چهارم هجری قمری به مشهدالرضا(ع) رسید و توفیق زیارت مرقد مطهر را پیدا کرد. امروز و در صفحه نخست رواق قصد دارم شما را به سفری تاریخی دعوت کنم؛ ببرمتان به هزار و ۶۰ سال پیش و با حمزه مصری و داستان شگفت‌انگیز زندگی او آشنایتان کنم.

■ **ارادتی ریشه‌دار در میان اهالی مصر**

در میان اهالی مصر، صرف نظر از نوع مذهبی که دارند، حتی در روزگار ما هم علاقه‌مند به اهل‌بیت(ع) کم نیستند. آن‌ها از سال ۲۸۸ تا ۵۵۰ خورشیدی، به مدت بیش از ۲۶۲ سال زیر پرچم خلفای فاطمی زندگی کردند؛ حکومتی که مذهب رسمی‌اش یکی از مذاهب منسوب به شیعیان بود. در این کشور، مرقد منسوب به حضرت زینب(س) در قاهره از احترام ویژه‌ای نزد مردم برخوردار است و پیروان همه مذاهب اسلامی، برای زیارت این مرقد که به «مقام سیده زینب(س)» شهرت دارد، از دور و نزدیک به قاهره می‌روند. بنابراین وقتی می‌شنویم که فردی مصری در حدود سال ۳۴۰ خورشیدی به قصد زیارت حرم مطهر امام رضا(ع)، مسافتی بیش از ۳هزار کیلومتر را با پای پیاده طی می‌کند و با قبول سختی‌ها و عبور از موانع دشوار و متعدد، خودش را به مشهد می‌رساند، نباید زیاد شگفت‌زده شویم. این علاقه به خاندان رسالت و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) در میان اهالی سرزمین باستانی مصر، دیرپا و ریشه‌دار است. بگذریم؛ قصه ما به حدود سال ۳۴۰ خورشیدی بازمی‌گردد؛ زمانی که حمزه مصری تصمیم گرفت از اسکندریه به سوی خراسان بیاید. آیا او نخستین زائری بود که از مصر به مشهد آمد؟ نمی‌توان دقیق گفت؛ چون اصلاً بعید نیست که مصریان بسیاری پیش از حمزه خودشان را به مشهد رسانده و به زیارت امام(ع) نائل شده باشند. اینکه ما اطلاعاتی درباره حمزه مصری داریم، به دلیل توجه و دقت نظر شیخ صدوق، محدث و فقیه نامدار شیعه در قرن چهارم هجری قمری است. شیخ صدوق در کتاب ارجمند «عیون اخبارالرضا(ع)» داستان زیارت حمزه مصری و اتفاقات شگفتی که برای او افتاده است را به تفصیل آورده و این حکایت را انتهای کتاب خود به نقل از ابوالحسن علی بن حسن قهستانی روایت می‌کند؛ شخصی که ظاهراً از صاحب‌منصبان آن روز خراسان بوده و گرایش‌های شیعی آشکاری داشته است.

■ **ورود حمزه به روضه منوره**

ابوالحسن علی بن حسن قهستانی داستان حمزه مصری را برای شیخ صدوق چنین روایت می‌کند: من در مرورود (شهری در شمال خراسان قدیم) بودم و در آنجا با مردی از اهالی مصر دیدار کردم. آن مرد مصری نامش حمزه بود. با او همکلام شدم و دانستم که به قصد زیارت مرقد علی بن موسی‌الرضا(ع) از زادگاه خود خارج شده است؛ او تعریف می‌کرد: من پس از تحمل سختی‌های فراوان به مشهد رسیدم. هنگام غروب آفتاب بود و توانستم پیش از آنکه درهای روضه منوره بسته شود، وارد آن گردم و به نماز مشغول شوم. در این زمان بود که خادم حرم پیش آمد و گفت باید از روضه خارج شوم، زیرا باید درهای آن را ببندد و کسی نباید داخل روضه منوره بماند. من بی‌تابی کرده به او گفتم که بگذارد داخل روضه منوره بمانم و تا صبح به عبادت مشغول باشم و او نیز برای راحتی خیالش، درها را ببندد و برود. پس از مدتی صحبت، بالاخره خادم پذیرفت. او رفت و در را پشت سرش قفل کرد و من در روضه منوره، آن شب را تنها ماندم.

■ **آن ساعات پرشور و سراسر معنویت**

حمزه مصری ساعتی را در داخل روضه منوره، در تنهایی و سکوت به عبادت گذراند؛ فکرش را بکنید که قرار گرفتن در چنین موقعیتی، چقدر می‌تواند روح انسان را از معنویت سرشار کند؟ حمزه در ادامه سخنانش می‌گوید: پاسی از شب گذشت و من که راه درازی را برای رسیدن به مشهد پیموده بودم، از فرط خستگی به دیوار روضه منوره تکیه دادم و ناخواسته خوابم برد. در همان حال، در خواب دیدم که روی دیوار مقابل من نوشته است: «مَن سرّه أن یری قبر ابرؤیته / یفرج الله عمن زاره کربه / فلیأت ذا القبر ان الله أسکنه / سلاله من نبی الله منتجبه»؛ هر کس دوست دارد قبری را زیارت کند که خداوند از زائر آن رفع همّ و غم و حزن کرده و فرجی در کار او دهد پس بیاید این قبر که خداوند یک تن از دودمان محمد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را در آن مسکن داده است، زیارت کند. (ترجمه: علی‌اکبر غفاری) حمزه مصری از جا برخاست و باز نوشته‌ها را روی دیوار مشاهده کرد. با آب مختصری که همراه داشت، تجدید وضو کرد و دوباره به نماز ایستاد و تا نزدیک سحر به عبادت مشغول بود. در آخرین سجده، وقتی سر برداشت، دید که دیگر نشانی از آن نوشته بر دیوار نیست. حالا دیگر صبح فرارسیده و خادم در را برای زائران گشوده بود. حمزه مصری چند صباحی در مشهد ماند و از فیض زیارت حضرت ثامن‌الحجج(ع) بهره‌مند بود و پس از گشت و گذاری در خراسان، به سوی زادگاه خویش بازگشت، اما آن خاطره شگفت‌انگیز و آن خواب تأثیرگذار را هیچ‌گاه از یاد نبرد.

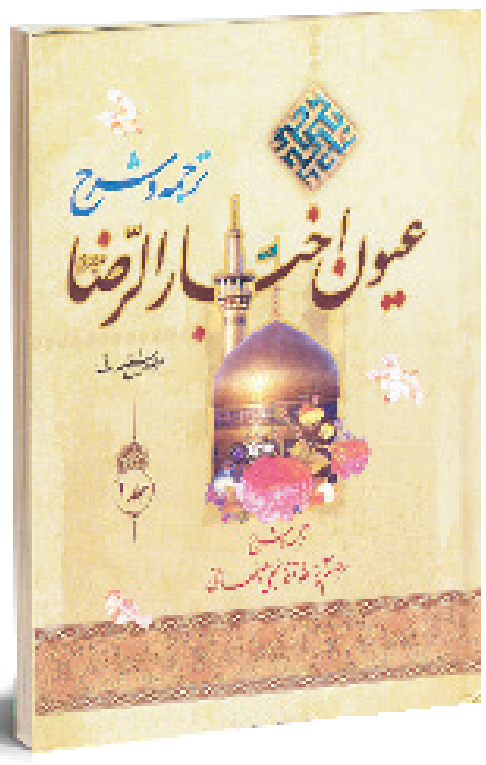

منبر مجازی

فاش کردن راز دیگران

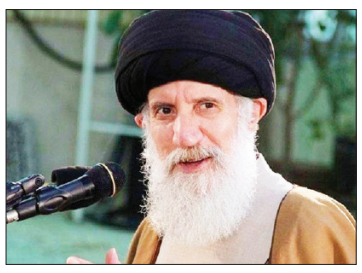

آیت‌الله فاطمی‌نیا | اگر ما از کسی چیزی می دانیم چه می شود بپوشانیم؟
یک وقت‌هایی ، بعضی‌ها دوست دارند اسرار مردم را بازگو کنند ... تا می‌آید می‌نشیند می‌گوید؛ می‌دانی چیزی می‌خواهم بگویم ... بعد هم شروع می‌کند به بازگو کردن اسرار مردم. اینجا خطری هم هست که در ادامه صحبت‌ها تذکر می‌دهم ... اصلا استثنا هم ندارد. مگر این‌که کسی توبه کند.
عزیزان ! دقت بفرمایید. یک وقتی عیب کسی را می‌گوییم که در گفتن آن عیب، مصلحتی هست. مثلاً دختری را می‌خواهند بگیرند، برای ازدواج خواستگاری کنند، با ما مشورت می‌کنند. خب شما هم این خانواده را می‌شناسی. یا مثلاً دارند در مورد پسری تحقیق می‌کنند. این‌جور مواقع یا باید مورد مشورت قرار نگیریم یا اگر قرار گرفتیم باید دانسته ها را بگوییم. اینجا عیبی ندارد. اینجا، مقدس بازی درآوردن درست نیست. اما بعضی ها اینجا، مقدس بازی در می‌آورند... می‌گویند لگد به بخت کسی نزن! این حرف‌ها نیست، آن کسی که برای خواستگاری آمده است؛ بیچاره او هم بخت دارد.
بنابراین یک وقتی برای بازگو کردن بعضی عیب‌ها مصلحتی هست یا سرنوشت کسی رقم زده می شود، بحث مستثنائی است. یا اینکه خطری برای کسی وجود دارد برخی حرف‌ها بازگو می‌شود تا این خطر به آن‌ها نرسد. این‌ها موارد عُقلایی است که استثنا می‌شود.
در این بحث خطری که انسان را تهدید می‌کند این است که انسان بدون مصلحت ، بدون این‌که مورد مشورت قرار گرفته باشد، نشسته و دارد عیب کسی را می‌گوید. این را « تعییر » می‌گویند. یعنی مصلحتی در گفتن این عیب نیست؛ فقط نشسته ایم و می‌خواهیم عیب این فرد را نقل مجلس کنیم.کسانی هم که نشسته اند و می‌شنوند این حرف‌ها هیچ ارتباطی بهشان ندارد. مواظب زبان‌هایمان باشیم. روایت داریم: من عیر مومنا بذنبه لم یمت حتی یرکبه... هرکس مومنی را به خاطر گناهی سرزنش کند ، نمیرد تا اینکه خودش هم آن گناه را مرتکب شود... بعضی ها خیلی جرئت دارند... مثلاً می‌گویند این سزای اعمالش بود... آقا ! از کجا می دانی؟ ... الان طبق روایت هرآنچه در باره مؤمنی گفتی به سرت میاد ... مگر استغفار و توبه کنی ... حتی گاهی اگر حلالیت بطلبی، فتنه به پا می شود... فرمودند در این حالت لازم نیست حلالیت بطلبی ... دین ما ، دین عقل است.

خبر

ششمین نشست «اقتصاد، اشتغال و تولید در آیینه قرآن و عترت(ع)» برگزار می‌شود

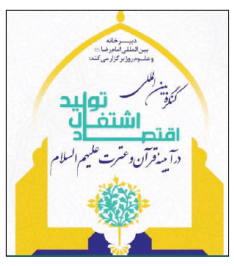

به گزارش آستان‌نیوز، دبیرخانه بین‌المللی «امام رضا(ع) و علوم روز» دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع)، ششمین نشست علمی از سلسله نشست‌های کنفرانس بین‌المللی «اقتصاد، اشتغال و تولید در آیینه قرآن و عترت(ع)» را با حضور چهار تن از صاحبنظران حوزه اشتغال، عمران و مسکن برگزار می‌کند.
در این نشست که با موضوع «اقتصاد، اشتغال و تولید در بخش عمران و مسکن، آسیب‌شناسی، چشم‌انداز و راهکارها» تدارک دیده شده است، دکتر عادل پیغامی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) و دبیر علمی کنفرانس، دکتر محمد دلبری؛ مدیر گروه عمران و معاون برنامه‌ریزی و توسعه اقتصادی بنیاد بهره‌وری آستان قدس رضوی، دکتر محمد منان رئیسی؛ مدیر گروه معماری و مدیر مرکز مطالعات و شهرسازی اسلامی دانشگاه قم و دکتر سیدمجید مزینانی؛ نایب رئیس هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی خراسان رضوی و عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) سخنرانی خواهند کرد.
این نشست علمی به صورت غیرحضوری و در قالب وبینار چهارشنبه ۸ دی ماه از ساعت ۹ الی ۱۱ برگزار و از طریق لینک https://online۸.imamreza.ac.ir/ImamRezaConference در دسترس عموم اندیشمندان و علاقه‌مندان قرار دارد.
این کنگره بین‌المللی در چارچوب برنامه‌های کلان دبیرخانه بین‌المللی امام رضا(ع) و علوم روز و نیز در راستای لبیک علمی و عملی به دغدغه‌ها و رویکردهای رهبر معظم انقلاب در سال جاری برگزار می‌شود.

نیمکت زندگی

دنده عقب

رقیه توسلی | می‌بینم که دنده‌عقب می‌گیرد و می‌کوبد به سمند... دنده یک می‌گذارد و می‌کوبد به ۲۰۶... دو باری به همین ترتیب جلو و عقب می‌کند تا از پارک دربیاید!
کنجکاو می‌شوم راننده خودرو را ببینم. از همکاران رسانه‌ای‌ست. تازه از سالن مصاحبه آمده‌ایم بیرون. دورادور می‌شناسمش. می‌دانم زیاد با کسی بُر نمی‌خورد و اصولاً غرق کار است و از هر هفته‌اش تقریباً سه چهار گزارش و یادداشت بیرون می‌ریزد و اگر اراده کند کلی سوژه از جیب‌هایش درمی‌آورد و شروع می‌کند به تجزیه و تحلیل و مطالبه‌گری و قلمش هم انصافاً خوب است.
اما کاش آن روی سکه‌اش را امروز نمی‌دیدم. نمی‌دیدم چطور گردوخاک به پا می‌کند وسط نشست خبری. کاش نمی‌شد آنچه امروز شد. کاش این خانم تا همیشه همان همکار ساعی بُرنخور باقی می‌ماند اما هی، از خود راضی نمی‌گفت من فلانی‌ام، داور آن جشنواره، برگزیده آن رشته، مدیر آن نشریه و استاد آن حیطه، صاحب سبکم! کاش به همکارانش فخر نمی‌فروخت.
چه بگویم! حرفی نمی‌ماند بعضی وقت‌ها، جز اینکه خیلی باید حواسمان جمع باشد دل‌ها از آنچه فکرش را می‌کنیم شکستنی‌ترند.
به خودم نهیب می‌زنم خطوط قرمز خیلی مهم‌اند! و می‌بینم به شدت دلم پیش موبایلِ جامانده همکاریست که سراسیمه رفت و از خیر مصاحبه گذشت تا آتش دعوا الو نگیرد. پیش همکاری که بی‌تقصیر بود اما رفت و گذاشت بقیه از متانت و کظم غیظش یاد بگیرند... پیش سمند و ۲۰۶ای که کمی تصادف کرده‌اند.

پی‌نوشت

یادم می‌آید یک بار گزارشی از این همکار خوش‌قلم خواندم درباره احترام به قوانین خرد و کلان. اینکه قانون شهروندی آش خاله‌ست، بخوریم نخوریم پایمان نوشته شده. باید خطوط قرمز زندگی جمعی را بشناسیم.

سنجاق

گلستان سعدی: عالم بی‌عمل به چه ماند؟ به زنبور بی‌عسل.